

Jackovics Péter

NEMZETKÖZI SEGÍTSÉGNYÚJTÁS, NEMZETKÖZI KÖVETELMÉNYEK, HAZAI KÉPESSÉGEK – TÖRÖKORSZÁGI FÖLDRENGÉS

Absztrakt

Az ENSZ kialakította a nemzetközi segítségnyújtásban bevethető ENSZ INSARAG földrengés kutató és mentő csapatok minősítési rendszerét. A szerző a nemzetközi követelményeket, a nemzetközi szervezetek és a hazai mentési képességeket mutatja be, összehasonlítva a török földrengés következményeinek felszámolásával, a HUNOR tevékenységével. Magyarország ugyanis elsőként ajánlotta fel segítségét Törökországnak. A nemzetközi katasztrófa-segítségnyújtás keretében a HUNOR Mentőszervezet 6 műveleti napot töltött a földrengés sújtotta térségben.

Kulcsszavak: földrengés, katasztrófa-segítségnyújtás, ENSZ, EU, INSARAG

INTERNATIONAL DISASTER RESPONSE, INTERNATIONAL REQUEST, NATIONAL CAPACITY – TURKEY EARTHQUAKE

Abstract

The qualification system for internationally deployable UN INSARAG earthquake research and rescue teams was established by the UN. The author presents the international requirements, the international organizations and the domestic rescue capabilities, comparing them with the rescue mission and the activities of HUNOR at the scene of the Turkish earthquake. Hungary was the first to offer its help to Turkey. Within the framework of international disaster relief, the HUNOR Rescue Organization spent 6 operational days in the area affected by the earthquake.

Keywords: earthquake, disaster response, UN, EU, INSARAG

1. BEVEZETÉS

Minden szuverén állam a maga módján felkészül a súlyos katasztrófákra adott válasza. Bármilyen jól felkészült is, előfordulhat, hogy egy országnak szakember segítségére van szüksége más országokból a katasztrófa mértéke meghaladja a belső képességeket. Sok ország hajlandó megadni ezt a segítséget. Nemzetközi megállapodások születtek határokon átnyúló együttműködések megvalósítására, létrehoztak és alapítottak szervezeteket a lehetséges területeken, például katasztrófa esetén segítséget nyújtanak és kapnak. Mivel sok nemzetközi szervezet és szövetség létezik, nehéz lehet világos áttekintést kapni. Figyelembe kell venni azt is, hogy a megállapodások, szervezetek és a szövetségek folyamatosan fejlődnek.

A nemzetközi katasztrófák összetett világának áttekintése a törökországi súlyos katasztrófa során felértékelődött.

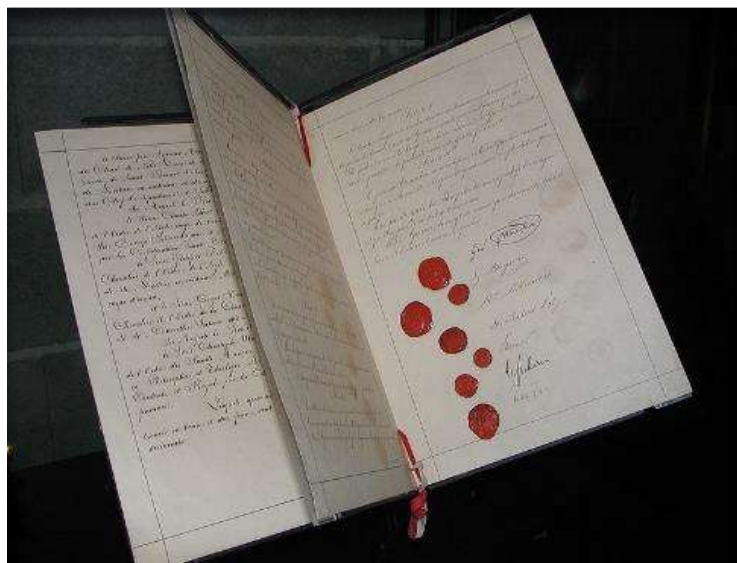
Magyarország és a HUNOR Mentőszervezet részvétele kiemelkedő volt. A HUNOR parancsnok által összegzett tapasztalatok időszerűek.

2. TÖRTÉNELMI ELŐZMÉNYEK

A katasztrófák elleni védekezésben az egyes államok folyamatosan, hosszú időn át szuverenitásuk egy részéről lemondva jutottak el a spontán beavatkozásoktól a mai nemzetközi katasztrófavédelmi rendszerhez. A nemzetközi együttműködésben érdekes viszonyok alakultak ki az 1950-es évektől kezdődő hidegháborús időszakban, amikor a lakosságvédelmi kérdések még igen féltett kincsek voltak. A XVIII. századra tehető a nemzetközi katasztrófavédelmi jog kialakulása: a lópor lófogattal történő szállítására készült szabályozás 1799-ben. A háború áldozatainak megkülönböztetés nélküli, intézményes nemzetközi védelmének gondolatát az 1859-es solferinói csata ösztönözte. A svájci üzletember, Henry Dunant a csatatéren látta a negyvenezer halottat és sebesültet, keresni kezdte a segítségnyújtás lehetőségét. Önkéntes segélycsapatokat szervezett, amelyek nemzetiségre való tekintet nélkül vettek részt az

ápolásban, segítségnyújtásban. Javaslatot fogalmazott meg az áldozatok védelmére és egy segélyszervezet létrehozását kezdeményezte, így alakult meg 1863-ban a Vöröskereszt humanitárius mozgalom, amelynek feladata a háborúk, katasztrófák esetén a bajbajutottak segítése. Sokan lelkesen magukévá tették kezdeményezését, hogy gyakorlott önkéntesekből egyesületek alakuljanak minden országban. Nagy érdeklődést keltett az a javaslata is, hogy nemzetközi egyezményekkel szabályozzák a sebesültek emberibb ellátását.

1. Ábra: Az 1864-ben elfogadott első genfi egyezmény (ENSZ Palota, Genf¹)

Kezdeményezése két fontos eredményhez vezetett:

- létrejött a Vöröskereszt Nemzetközi Bizottsága és a nemzeti vöröskereszt társaságok; valamint a
- Genfben, 1864-ben összehívott államközi konferencia elfogadta az Első Genfi Egyezményt.

A nemzeti társaságok tevékenységének összehangolása érdekében szükségessé vált egy koordináló szervezet létrehozása, így 1919-ben megalakult a Vöröskereszt – Vörösfélhold Társaságok Ligája.

¹ Interneten elérhető: <https://www.flickr.com/photos/kevinq2000/22585719/> (2023. március 14.)

A megsebesült katonák, majd később polgári személyek megsegítésére több *Genfi* elnevezéssel született egyezmény. A légi erő fejlődése és így a háterszág károsításának lehetősége magával hozta a polgári védelem (légoltalom) fejlődését, s a hidegháború időszakában az adott katonai táboron belüli nemzetközi együttműködés fejlődését.

2. *Ábra: A polgári védelmi személyzet nemzetközi megkülönböztető jele: kék színű egyenlő oldalú háromszög narancssárga alapon. Kiegészítő jegyzőkönyvek: Polgári Védelem, Vöröskereszt, Vörösfélhold, Vörös Kristály zászlaja (szerző szerkesztése)*

A II. világháborút követően a természeti csapások, ember által okozott katasztrófák megelőzése, elhárítása érdekében az államok kötöttek egyezményeket. A katasztrófák elleni védekezés nemzetközivé vált, szabályozási rendszere az 1970-es évektől kezdett kialakulni. Az ember által okozott katasztrófák a természetet is károsították, s így a természet, valamint a lakosság védelméhez kapcsolódóan születtek nemzetközi katasztrófavédelmi témájú szerződések. A korábbi, egyes államok között létrejött bilaterális kapcsolatok már kevésnek tűntek, szükség volt nagyobb, nemzetközi összefogásra, melynek keretét az ENSZ adta meg.

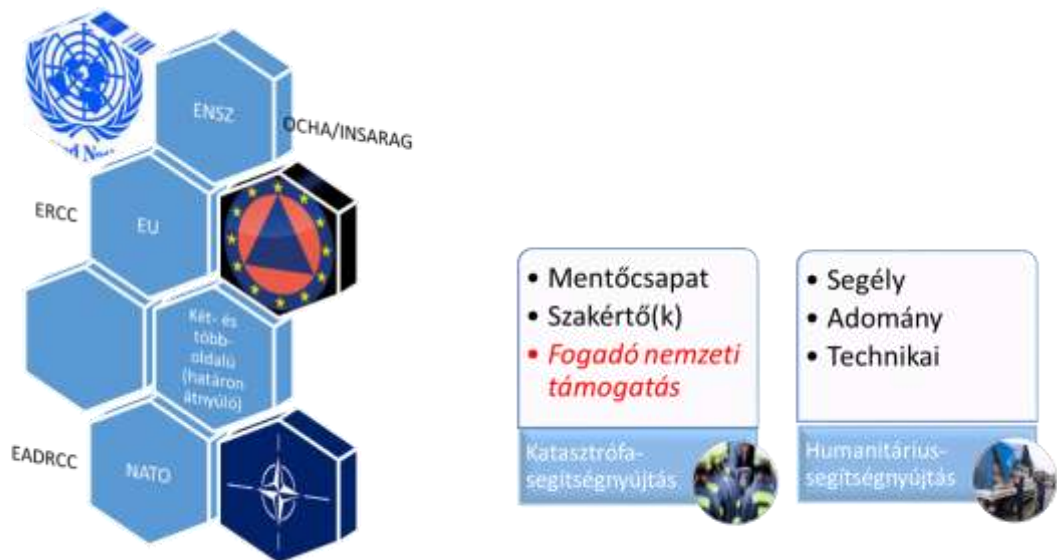
3. EU – KOORDINÁLT REAGÁLÁSI KÉPESSÉG

Rendkívül fontos, hogy uniós szinten olyan koordinált reagálási képesség álljon rendelkezésre, amely képes biztosítani a segítség célba juttatását és kiküszöbölni a szükségtelen párhuzamos erőfeszítéseket. Az Unió a polgári védelmi mechanizmuson keresztül koordinálja a természeti és az ember által okozott katasztrófákra adott válaszintézkedéseket. A Mechanizmust 2001-ben hozták létre, 2013-ban pedig átalakították a működését annak érdekében, hogy abban még nagyobb hangsúlyt kapjon a katasztrófák megelőzése és a katasztrófa helyzetekre való megfelelő

felkészülés. A polgári védelmi mechanizmust 2001 óta több mint 330 alkalommal aktiválták. A közelmúltban az alábbi esetekben vették igénybe a mechanizmust:

- az Idai trópusi ciklont követően Mozambikban (2019)
- az albániai földrengés idején (2019)
- erdőtüzek kapcsán Svédországban (2018), Bolíviában (2019) és Görögországban (2019)
- az új koronavírus okozta egészségügyi vészhelyzetben (2020)

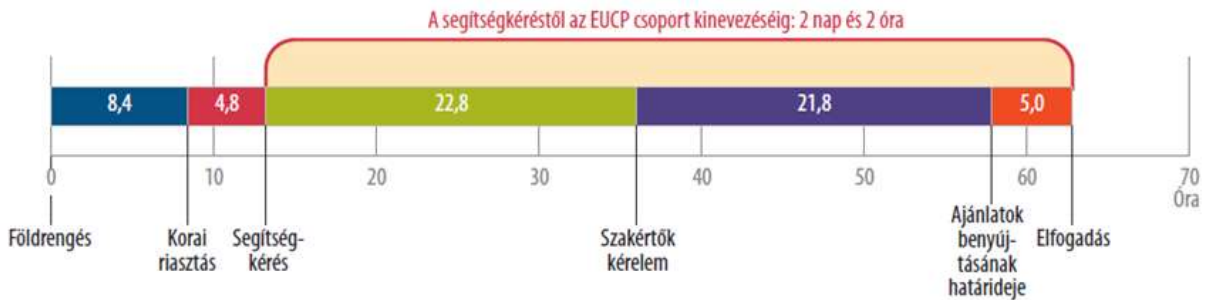

3. Ábra: A nemzetközi segítségnyújtás rendszer, nemzetközi szervezetei (a szerző szerkesztése)

4. EURÓPAI UNIÓS POLGÁRI VÉDELMI MECHANIZMUS

Az EU az uniós polgári védelmi mechanizmuson keresztül koordinálja a természeti és az ember által okozott katasztrófákra adott válaszingyintézkedéseket. A mechanizmus céljai:

- megerősíteni az együttműködést a nemzeti polgári védelmi hatóságok között,
- fokozni a lakosság körében a katasztrófahelyzetekkel kapcsolatos tájékozottságot és a katasztrófákra való felkészültséget,
- gyors, hatékony és koordinált segítséget biztosítani az érintett lakosság számára.

4. Ábra: Szakértői felajánlás nemzetközi katasztrófa-segítségnyújtás során, Nepál, földrengés
(Forrás: Európai Számvevőszék)

A 27 tagállamon kívül nyolc nem uniós ország vesz részt a mechanizmusban: Albánia, Bosznia-Hercegovina, Észak-Macedónia, Izland, Montenegró, Norvégia, Szerbia és Törökország.

A Veszélyhelyzet-reagálási Koordinációs Központ (ERCC) az uniós polgári védelmi mechanizmus operatív központja. A hét minden napján, napi 24 órában globálisan nyomon követi az eseményeket, és koordinálja az EU katasztrófaelhárítási erőfeszítéseit.

A mechanizmusnak része egy európai polgári védelmi eszköztár is. Ez a tagállamok által önkéntesen, előzetes kötelezettségvállalás keretében rendelkezésre bocsátott eszközök összessége, amely eszközök azonnal mozgósíthatók az Unión belül vagy azon kívül.

2019-ben az EU létrehozta a rescEU-képességet, amely a következőket foglalja magában:

- tűzoltó repülőgépekből és helikopterekből álló flotta,
- evakuálásra használható mentőrepülőgépek,
- sürgősségi orvosi csapatok és tábori kórházak
- orvosi felszerelésekből álló készletek és mobil laboratóriumi kapacitások,
- vegyi, biológiai, radiológiai és nukleáris incidensekre való reagálást szolgáló felderítési, mentesítési és készletfelhalmozási kapacitások,
- ideiglenes menedékhelyek,
- szállítás és logisztika.

A rescEU kapacitások, tartalék kapacitások, azok nemzeti célokra is használhatóak, ebben az esetben az összes felmerülő költséget az adott tagállam viseli.

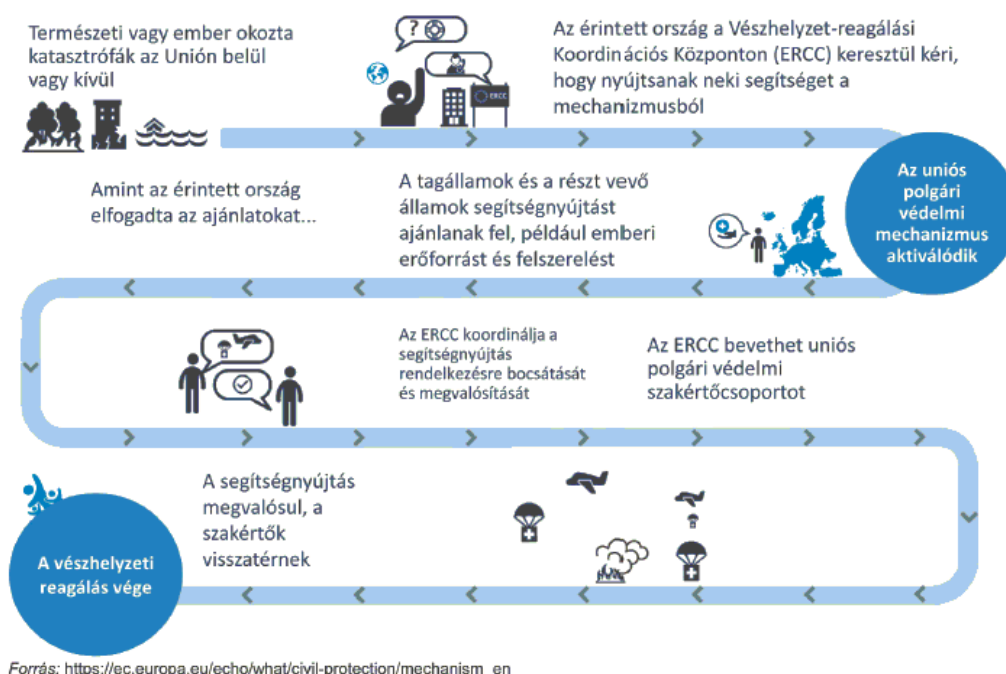

A rescEU létrehozására, igazgatására és fenntartására nyújtandó uniós támogatás aránya legalább a kapacitások elérhetősége és bevethetősége teljes becsült költségének 80 százaléka és legfeljebb 90 százaléka. A költségek fennmaradó részét a kapacitást befogadó tagállamok viselik. Minden egyes kapacitás teljes becsült költsége végrehajtási jogi aktusok révén kerül meghatározásra, meghatározott, támogatható költségkategóriák figyelembevételével. A pénzügyi támogatások többéves munkaprogramok alapján is végrehajthatók.

Az alacsony valószínűséggel bekövetkező nagy hatással járó veszélyekre történő reagálás céljából létrehozott kapacitások elérhetőségéhez és bevethetőségéhez szükséges teljes költséget uniós forrásból biztosítják.

A rescEu egységei jelenleg tűzoltó repülőgépekből és helikopterekből áll, a jövőben azonban ennek bővítése tervezett CBRN és orvosi csapatok létrehozásával.

További célja a megújított mechanizmusnak az is, hogy egyszerűsítse az adminisztratív eljárásokat a minél gyorsabb és magasabb szintű védelem, a katasztrófákra adott válasz hatékonyságának növelése érdekében.

5. Ábra: Az Uniós Polgári Védelmi Mechanizmus működése a nemzetközi segítségnyújtás során (Forrás: Európai Unió)

Az uniós polgári védelmi mechanizmus emellett segíti a nemzeti hatóságok katasztrófa-felkészültségi és -megelőzési tevékenységeinek koordinálását, és hozzájárul a bevált gyakorlatok cseréjéhez. Magyarország által eddig megtett lépések:

- Az Európai Unió kérésére Magyarország szakértő bevonásával aktívan részt vett az Európai Unió Polgári Védelmi Mechanizmus munkájában. Hazánk adta az Európai Unió Polgári Védelmi Csapat (EUCPT) vezető helyettesét 2011-ben Japánba, illetve szakértőket adott az albán károk felbecsléséhez. A kárpátaljai aknaszlatinai sóbányai környezeti kárait felmérő EUCPT-ben az uniós koordinációs szakértői teendőit a BM OKF szakértője látta el. Az Európai Bizottság Humanitárius Ügyek és Polgári Védelmi Főigazgatóság (DG ECHO) első alkalommal küldött a térségbe Scoping Missiont, amelyhez Magyarország is adott polgári védelmi szakértőt.
- Az Európai Unió Szakértői Csere Program (EoE) keretében a HUNOR Mentőszervezet kutyásai Franciaországban és az Egyesült Királyságban vettek részt kiképzésen.
- Figyelemmel kísérjük a DG ECHO brüsszeli Veszélyhelyzet-kezelési Koordinációs Központ (ERCC) nemzetközi segítségkéréssel összefüggő jelentéseit.
- Részt veszünk az uniós polgári védelmi mechanizmus képzésein.
- A HUNOR Mentőszervezet vezetői állománya rendelkezik uniós tanfolyami képzéssel.

6. Ábra: A Nemzetközi katasztrófa-segítségnyújtás rendszerének folyamat, összegző ábra (a szerző szerkesztése)

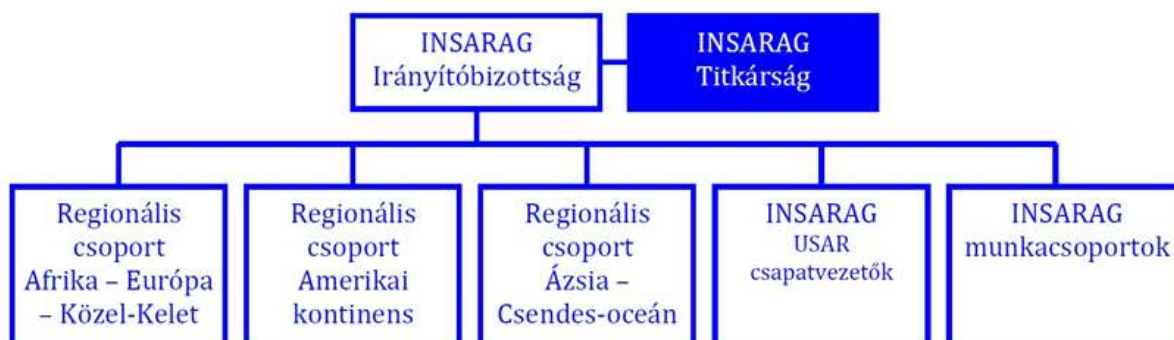

5. ENSZ NEMZETKÖZI KUTATÓ-MENTŐ TANÁCSADÓ CSOPORT (INSARAG)

A Nemzetközi Kutató-mentő Tanácsadó Csoport (International Search and Rescue Advisory Group, INSARAG) több mint 80 ország és katasztrófareagáló szervezet globális hálózata az ENSZ égisze alatt. Az INSARAG a városi kutatással és mentéssel (USAR) kapcsolatos témákkal foglalkozik. Az INSARAG célja, hogy a nemzetközi USAR-csapatok tevékenységét koordinálja, és az egységes INSARAG Irányelveket és Módszertant minél szélesebb körben elfogadtassa. Részt veszünk az Csapatvezetői értekezleten, legutóbb Hollandiában ismertettük az önkéntes mentőszervezetek számára kidolgozott Nemzeti Minősítési Rendszert 2013-ban.

Folyamatos kapcsolatot tartunk az ENSZ Humanitárius Ügyek Koordinációs Hivatala (Office for Coordination of Humanitarian Affairs, OCHA) genfi központjával. A HUNOR és a HUSZÁR mentőszervezetek ENSZ INSARAG kiképzését és újraminősítését az ENSZ OCHA koordinációjában az által kijelölt mentor bevonásával végeztük 2011-2013.között.

7. Ábra: Az INSARAG Rendszere (ENSZ OCHA alapján HUNOR Mentőszervezet)

Magyarország 2013-ban lett az ENSZ UNDAC tagja. Az UNDAC nemzetközi szakértőiből álló csapat feladata, hogy a világ bármely részén bekövetkező katasztrófát követően felmérje a károkat és szükségleteket, majd koordinálja a nemzetközi segélyek beérkezését és elosztását. A

BM OKF UNDAC szakértője tehát a jövőben részt vehet az ENSZ által felhatalmazott missziókban.

Az ENSZ OCHA felkérésére a BM OKF folyamatosan részt vesz az INSARAG minősítő gyakorlatokon a minősítő bizottságok tagjaként. A minősítő szakértők feladata, hogy szakterületüknek megfelelően és az INSARAG Irányelvek követelményrendszerét követve értékeljék a minősítési eljárás alatt álló ország USAR csapatának teljesítményét, és eldöntsék, a csapat az ENSZ INSARAG minősítés elnyerésére alkalmas-e, vagy sem. Magyar szakértők részt vettek Ausztria, Egyesült Királyság, Dánia, Finnország, Franciaország, Lengyelország, Marokkó, Ukrajna és Románia mentőcsapatainak a minősítésében. 2017-ben várhatóan nyolc ország ENSZ INSARAG minősítésében vesz részt Magyarország. Szakértőink részt vettek nemzetközi gyakorlatokon Izraelben és Németországban.

6. AZ INSARAG IRÁNYELVEK ÉS MÓDSZERTAN

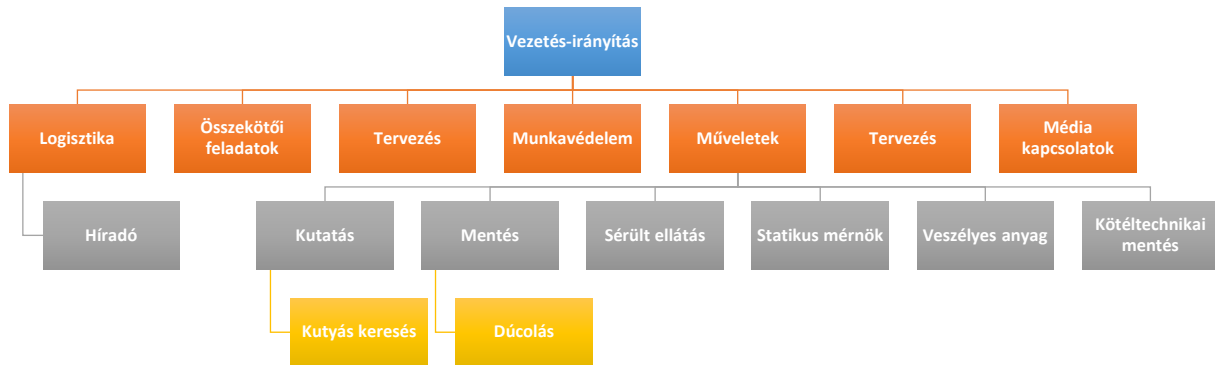
Az INSARAG működési szabályzatát az INSARAG Irányelvek és módszertanban (a továbbiakban: irányelvek) elnevezésű dokumentumban gyűjtötték össze, amely az egymással történő hatékony együttműködés és koordináció érdekében, a katasztrófa helyszínére érkező csapatok tevékenységét és a működésükkel szemben támasztott minimum-követelményeket tartalmazza. Eddig 4 alkalommal, öt éves felülvizsgálati ciklusokat követően adták ki, várhatóan a jövőben is a szerzett nemzetközi tapasztalatok alapján tovább módosítják. A jelenlegi verzió 2020 októberében lett lezárva.

8. Ábra: Az INSARAG USAR reagálás rendszere (ENSZ OCHA alapján a HUNOR Mentőszervezet)

Célja a nemzetközileg hatékony módszerek bemutatásával, a hatékony együttműködés kialakítása a nagy erejű földrengés által kárt szenvedett ország és a segítséget nyújtó nemzetközi USAR csapatok között. Az irányelvek biztosítják továbbá az ENSZ kiemelt szerepét az érintett országok által biztosított helyszíni koordinálás segítségével, valamint leírják a helyi és nemzetközi szereplők felkészülésének, együttműködésének, koordinálásának folyamatát.

A minősített USAR csapatok folyamatos fejlesztése érdekében, a gyorsan változó környezethez igazodva az iránymutatásokat ötévente felülvizsgálják, majd angol nyelven közzéteszik a genfi székhelyű ENSZ Humanitárius Ügyek Koordinációs Hivatala (OCHA) INSARAG Titkárságának hivatalos honlapján. A jelenlegit 2020-ban adták ki, amely öt kötetben a mellékletekkel együtt 732 oldal terjedelmű szakszöveg. Hazánk eddig minden alkalommal lefordította az irányelveket magyar nyelvre, és ezeket a fordításokat az ENSZ OCHA weboldalán és itthon a BM OKF honlapján a polgári védelmi szakterületi felületen közzé is tette.

9. Ábra: az ENSZ INSARAG minősítésű USAR csapatok ajánlott felépítése és komponensei (az ENSZ INSARAG Irányelv alapján a szerző szerkesztése)

Az INSARAG USAR - csapatok rendszere három szintet különböztet meg, a könnyű, a közepes, illetve a nehéz kategóriáját. A három régióban összesen 56 minősített csapat van.

- Afrika/Európa/Közél-kelet Régió: 17 közepes, 24 nehéz.
- Amerika Régió: 2 közepes, 2 nehéz.
- Ázsia/Csendes-óceán Régió: 2 közepes, 9 nehéz.

Magyarországon kívül az Amerikai Egyesült Államok, Németország, Ausztrália, Ausztria, Oroszország, Spanyolország két mentőcsapatot, míg Franciaország és Törökország három mentőcsapatot is fenntart. A HUNOR és a HUSZÁR mentőszervezetek az Afrika/Európa/Közél-kelet Régióhoz tartoznak.

A **HUNOR Mentőszervezet** 2012-ben elsőként, majd 2017-ben szintén, immár másodszor újíttotta meg az ENSZ INSARAG nehéz kategóriájú minősítését, ezáltal Magyarország az az ország, amely a világon legelőször minősítette újra magát az ENSZ INSARAG rendszerében, ezáltal a többször módosított irányelvek kihívásait mindig eredményesen teljesítve. Nehéz kategóriás csapatként megvan a műveleti képessége a nehéz és bonyolult műszaki kutató-mentő műveletekre, kutatni eltűnt személyek után kutyákkal és műszaki eszközökkel. A nemzetközi küldetésre induláskor a katasztrófák jelzésétől számított 48 órán belül működni kell az adott országban, és folyamatos váltásokban, napi 24 órában, 2 helyszínen, 10 napos időtartamon keresztül, önállóan kell tudnia segítséget nyújtani. Jelenleg a világon mindössze 35 ilyen nehéz minősítésű városi kutató-mentő csapat van.

A **HUSZÁR Mentőszervezet** közepes kategóriájú városi kutató-mentő szervezet, melynek a riasztástól számított 48 órán belül a segítséget kérő ország katasztrófa sújtotta területén működésbe kell lépnie. A közepes kategóriájú csapatoknak napi 24 órában folyamatos 7 napon keresztül kell tudniuk önállóan dolgozniuk. Nemzetközi viszonylatban jelenleg 21 ilyen minősítésű csapat létezik. 2012-ben sikeres minősítést, majd 2017-ban sikeres újraminősítést szerzett a HUNOR-ral közös minősítési eljárásban és azt lezáró 36 órás terepgyakorlaton.

A HUNOR nehéz USAR kategóriában a harmadik, a HUSZÁR pedig közepesként a második újraminősítésére készül 2023-ban. Az ENSZ OCHA a Covid-19 helyzet miatt valamennyi minősítési időpontot átütemezett, így egyetértésben az ENSZ OCHA-val Magyarország 2023-ban tervezi végrehajtani az újraminősítéseket.

7. A HUNOR ÉS A HUSZÁR MENTŐSZERVEZETEK EDDIGI EREDMÉNYEI

A HUNOR Mentőszervezet megalakítása óta az éves felkészülési gyakorlatain túl, 3 hazai és 2 nemzetközi éles bevetésen és külföldön 8 nemzetközi gyakorlaton vett részt az alábbiak szerint:

- 2013 Magyarország – Dunai árvízi védekezés
- 2013 Magyarország – Szabolcs-Szatmár-Bereg megyei áramellátási zavarok
- 2013 Magyarország – Tímár utcai gázrobbanás
- 2014 Szerbia – árvízi mentés
- 2013 Olaszország – „EU-MODEX” modul terepgyakorlat
- 2015 Horvátország – „MURA 2015” – árvízi védekezés terepgyakorlat
- 2015 Dánia – „EU-MODEX” modul terepgyakorlat
- 2016 Egyesült Királyság – „Egységes reagálás” gyakorlat
- 2017 Portugália – „EU-MODEX” modul terepgyakorlat
- 2018 Szerbia – „SRBIJA 2018” NATO gyakorlat
- 2019 Románia – „Vigorous Warrior” gyakorlat
- 2019 Szerbia – nemzetközi terepgyakorlat
- 2023 Törökország – USAR művelet

A HUSZÁR Mentőszervezet megalakítása óta az éves felkészülési gyakorlatain túl, 1 éles bevetésen és külföldön 3 nemzetközi gyakorlaton vett részt az alábbiak szerint:

- 2013 Magyarország – Dunai árvízi védekezés
- 2017 Észtország – „EU-MODEX” modul terepgyakorlat
- 2018 Ausztria – városi kutató-mentő gyakorlat
- 2019 Ausztria – „IRONORE” terepgyakorlat

8. LEGFONTOSABB VÁLTOZÁSOK A 2020 ÉVI INSARAG IRÁNYELVEKBEN

Az előző Irányelv 378 oldal volt, a legújabb változat 732 oldal terjedelmű. Az ellenőrzési listában 2015-ös évben 144 szempont alapján minősítették a csapatokat, a 2020-as évtől az ellenőrzési lista 170 pontból áll.

A zárt térben való munkavégzést az eddigiekhez képest szigorúbban szabályozzák, a parancsnoki munka tekintetében a formanyomtatványok száma a duplájára nőtt, illetve a korábbi, főként papíralapú nyilvántartással, adatszolgáltatással szemben az elektronikus adatfeldolgozás került előtérbe.

A korábbi irányelvekben az adminisztráció, a nyilvántartások pontossága a munkaterületi feladatok végrehajtásának szabályozásához képest elhanyagolható volt, amely az új irányelvben változott, a csapat személyi állományának dokumentumai és eszközparkjának nyomon követhetősége érdekében szigorúbb nyilvántartást írnak elő.

Eddig a biztonság és kockázatértékelés érintőlegesen volt leszabályozva, az új irányelvben a kockázatértékelés a minősítő ellenőrzési listában minden beavatkozó komponensnél külön értékelési szempontként jelent meg, továbbá a zárt, szűk térben végzett munkavégzés külön fejezetet is kapott.

Menedzsment	1.	EXCON
	2.	BSAFE, OSOCC, ICMS felkészítések
	3.	Angol szaknyelvi képzések
	4.	INSARAG tevékenység
Logisztika	4.	Eszköz/felszerelés nyilvántartó program
	5.	Fertőző beteg elkülönítő kialakítása
	6.	Mobil, fertőtlenítésre alkalmas berendezések
	7.	Részleges mentesítési képesség kialakítása
Kutatás- mentés	8.	Biztonsági tisztek képzése
	9.	Kutyás egységek képzése
	10.	Kötéltechnikai és dúc képzések folytatása, statikusok mentőmérnöki képzése
	11.	Zárt, szűk téri munkavégzés speciális felkészítés
Egészségügy	12.	Zárt, szűk téri munkavégzés speciális felkészítés

1. táblázat Kimutatás a feladatokról komponensenként 2020-as ENSZ INSARAG Irányelv alapján (szerző szerkesztése)

A változások következménye:

- a) az elektronikus felületek készségszintű kezelésének elsajátításához a törzsállomány részére több elméleti és gyakorlati képzést szükséges tartani,

- b) a beavatkozó állomány felkészítése a biztonságos munkavégzésre és a zárt térben való beavatkozásra,
- c) a személyi és eszköz nyilvántartásra nagyobb hangsúlyt kell fektetni.

Képesség vágás/áttörés/darabolás	Nehéz (heavy) USAR csapat	Közepes (medium) USAR csapat	Könnyű (light) USAR csapat
Vasbeton tartófal és -födém	78 fő 300 mm	42 fő 150 mm	12 fő 100 mm
Vasbeton oszlop és -gerenda	450 mm	300 mm	nem alkalmas
Szerkezeti acéltartó	6 mm	4 mm	nem alkalmas
Vasbeton rúd	20 mm	10 mm	3,20 mm
Épületfa	600 mm	450 mm	200 mm

10. Ábra: USAR képesség, legkisebb létszámmal (ENSZ INSARAG alapján a szerző)

Az INSARAG mentőcsapatok felépítésük szerint 5 fő komponenssel rendelkeznek: menedzsment, logisztika, kutatás, mentés, egészségügy.

Az előző 2015. évi irányelvekhez képest a 2020. évben 26 ellenőrzési szemponttal növelték az eljárásrendeket, a felkészülési- és a beavatkozási taktikát az alábbiak szerint:

USAR komponensek szerint	2015	2020	Változás
Menedzsment	73	84	+11
Logisztika	21	25	+4
Kutatás	14	15	+1
Mentés	23	33	+10
Egészségügy	13	13	0
Összesen	144	170	+ 26

2. táblázat A minősítési szempontok számának alakulása (az ENSZ INSARAG alapján Sándor-Győrössy Nikoletta tű. százados)

9. NATO POLGÁRI VESZÉLYHELYZETI TERVEZÉSI BIZOTTSÁG (CEPC)

A Polgári Veszélyhelyzeti Tervezés (CEP) a legnagyobb nem katonai program a Szövetségen belül, amely a tevékenységek összehangolását célozza, kiterjed a tagországok mellett az együttműködő partnerországokra is. *Magyarország eddig tett jelentősebb lépései:*

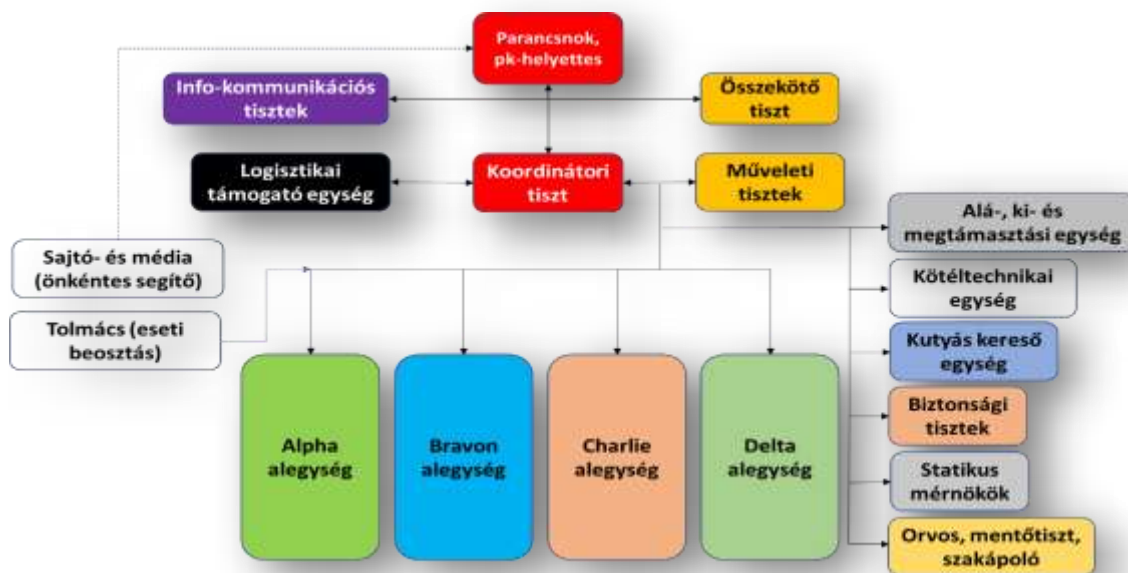
- Részvétel a CMX gyakorlatokon és a tervezésben – Elsődleges tevékenységünk a CMX gyakorlatokon, a hazai és külföldi gyakorlat tervezői értekezleteken való aktív, személyes részvétel. Az idei évben a CMX16 gyakorlat tervezői értekezletén – a korábbiaktól eltérően – egy 500 fős katasztrófavédelmi kontingens közreműködését ajánlottuk fel a színapszis kidolgozásában feladatokat vállaló államok képviselőinek: Lengyelország, Törökország, Egyesült Királyság és Litvánia. (H USAR csapat (HUNOR) 200 fő, M USAR csapat (HUSZÁR) 100 fő, tűzoltó képesség (15 egység) 60 fő, víztisztító modul 10 fő, UAV csapat 10 fő, szállító kapacitás 100 - 110 fő)
- Közreműködés a CPG munkájában – A Polgári Veszélyhelyzeti Tervezési Bizottság (új nevén CEPC) 2015. júniusban meghatározta a szakpolitika felülvizsgálatát és szükség szerinti módosítását a Polgári Védelmi Tervezési Csoport (CPG) részére. CPC a feladatot elvégezte, és a 2015. október 16-i plenáris ülését követően megfogalmazta következtetéseit.
- A szakpolitika felülvizsgálata során a Polgári Védelmi Tervezési Csoport (CPG) által feltett (a védelmi tervezési képességekre vonatkozó) kérdésekre levélben részletes választ adtunk. Ennek folytatásaként október végén, Budapesten megtartott NATO- Magyar kétoldalú megbeszéléseken szakértők útján, közvetlenül egyeztetettünk katasztrófavédelmi kérdésekben (lakosságtájékoztatás, katasztrófavédelmi kockázatok).
- Aktív részvétel a HICOM munkájában – A Honvédelmi Igazgatási Koordinációs Tárcaközi Munkacsoportot honvédelmi igazgatási kérdésekben a Kormány javaslattevő, véleményező és tanácsadói tevékenységet végző szerv. A HIKOM vezetőjének felkérésére a tárcák és az országos hatáskörű szervek tagokat, illetve szakértőket

delegáltak, köztük a BM OKF is. A HICOM feladatkörében közreműködik a NATO CMX kommunikációs gyakorlatokban.

10. HUNOR HIVATÁSOS KATASZTRÓFAVÉDELMI MENTŐSZERVEZET

A BM OKF égisze alatt alakult meg a speciális helyzetekben bevethető HUNOR (Hungarian National Organisation For Rescue Services) hivatásos nehéz kutató-mentő mentőszervezet. Magyarországon a HUNOR a hivatásos katasztrófavédelmi szerv központi, külföldön pedig Magyarország hivatalos katasztrófavédelmi mentőcsapataként végzi tevékenységét. Működését Budapesten három órán belül, vidéken 8 órán belül, külföldön pedig 48 órán belül képes megkezdeni. Földrengés sújtotta területen magától értetődő feladat a műszaki mentés, áldozatok kiemelése, túlélési esélyeik biztosítása.

11. Ábra. A HUNOR Mentőszervezet elméleti állománytáblája, Nehéz-USAR képesség szerint (Ökrös Árpád tő. őrnagy és a szerző)

Központi rendeltetésű mentőszervezet az ország veszélyeztettségének megfelelően létrehozott, a hazai és a nemzetközi segítségnyújtásban bevethető szervezet. Helyi, területi és országos szinten, több megyét érintően, illetve külföldön bekövetkezett veszélyhelyzetek, valamint katasztrófák során jelentkező speciális mentési feladatok ellátása, az azonnal beavatkozó erők megerősítése. Magyarországon a hivatásos katasztrófavédelmi szerv központi, külföldön Magyarország hivatalos katasztrófavédelmi mentőcsapata.

A mentőszervezet bevetésre és gyakorlatra történő riasztása, mozgósítása, valamint hazai és nemzetközi szintű bevetése a hivatásos katasztrófavédelmi szerv központi szerve vezetőjének döntése alapján történik. A mentőszervezet mentésbe történő bevonása mentőegységként is történhet.

Az ENSZ Nemzetközi Kutatás és Mentési Tanácsadó Csoport (INSARAG) Irányelvek és Módszertannak megfelelően képes beavatkozási helyszínen 10 napon keresztül napi 24 órás munkavégzésre való képesség.

- A HUNOR mentőszervezet 2013-ban az észak-olaszországi Velencében részt vett egy MODEX elnevezésű nemzetközi gyakorlaton, amelyen rajtuk kívül Észtország, Nagy-Britannia, Ausztria vettek részt, és az árvíz, szökőár, földrengés okozta kumulatív kárhelyszínen való interoperabilitást modellezték, gyakorolták. A magyar mentőszervezet munkáját kimagaslóra értékelte a gyakorlat nemzetközi zsűrije.
- 2014 májusában, Magyarország hivatalos mentőszervezeteként az árvíz sújtotta Szerbiában vett részt első nemzetközi bevetésén a HUNOR Mentőszervezet, ahol egész települések kerültek víz alá, és több tízezren kényszerültek otthonuk elhagyására. A mentőszervezet 27 tagja öt motorcsónakkal és egy helikopterrel védekezett több településen, mentett emberéletet, valamint állatokat, légi felderítést hajtott végre, élelmiszert, gyógyszert szállított, és megtanította a helyieknek a magyar homokzsákos védmű-építési módszert. A szomszédos országban a HUNOR hírnevéhez, nemzetközi elismertségéhez méltó módon állt helyt.
- A HUNOR mentőszervezet több alkalommal került alkalmazásra hazai katasztrófák és káresemények elhárítása során, ezek közül kiemelt szerepet játszott a 2013 júniusában a Dunán levonult rekord mértékű árhullám elleni védekezés, nyolc műveleti napon

keresztül vagy a Budapest III. kerületi, Timár utcai házrobbanás következményeinek a felszámolása.

- 2015. májusában a HUNOR egyidejűleg két nemzetközi gyakorlaton vesz részt. 2016. márciusban egy 2000 főt megmozgató uniós gyakorlaton vett részt a HUNOR Londonban. Az Egyesült Királyság kérésére Magyarország a teljes nehéz kategóriájú HUNOR állományt kiküldte.
- A HUNOR harmadik ENSZ INSARAG újraminősítésére 2024-ben kerül sor.

11. ÖNKÉNTES MENTŐSZERVEZETEK BEVONÁSA A NEMZETKÖZI SEGÍTSÉGNYÚJTÁSBA

Európa számos országában – alkalmazkodva a törvényes jogrendhez, a hivatásos katasztrófavédelmi szervek irányításával – szintén bevonják a különleges kiképzettséggel rendelkező szervezeteket, szervezeti egységeket a katasztrófa-elhárításba.

Az önkéntes mentőszervezetek tevékenységének nagy hazai és nemzetközi hagyománya van, de az ország társadalmi, gazdasági fejlődésével számuk nőtt és több területre szakosodtak. Feladataikat az alapszabályukban meghatározottak szerint látják el. Speciális felkészültségük és felszereltségük, ebből következően tevékenységi körük sokrétű, a mentés és katasztrófa-elhárítás minden területére kiterjed. Ma nemzetközi elvárás a földrengés sújtotta területen bevethető (komplex mentésre alkalmas) városi kutató-mentő-, vagy árvíz esetén az árvízi mentőcsapatok létrehozása és alkalmazása.

Az 1986-os berhidai, majd az 1999-es törökországi földrengést és a 2004-es Srí lankai szökőárat követően az önkéntes mentőszervezetek száma megnőtt, és a gazdasági válság ellenére is egyre újjak alakulnak.

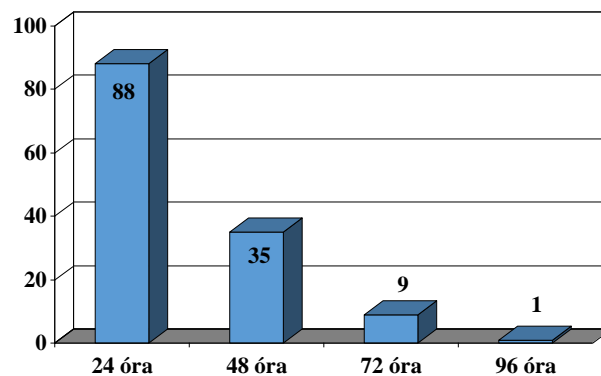
Itthon és külföldön több alkalommal vonták be ezeket az önkéntes szervezeteket, így például 2004/2005-ben a szökőár által sújtott Sri Lankán, 2006-ban az árvízzel elöntött Romániában, Szerbiában és hazai árvízi védekezés (2000, 2001, 2002, 2006) során, valamint 2009-ben a

földrengés következtében segítséget kérő Indonézia, Nyugat-Szumátra, majd 2010-ben Haiti térségében.

Számos esetben nemzetközi gyakorlaton képviselték hazánkat az önkéntes mentőszervezetek (*EU-TACOM-SEE-2006, EU-DANEX-2006, NATO-IDASSA-2007, EULUX-2007, EU-HUROMEX-2008, EU-HUNEX-Decathlon-2009, EU-DANUBIUS-2009 stb.*). Részt vettek 2011-ben az *EU CARPATHEX, NATO CODRII* gyakorlaton.

2011-ben a Nemzeti Minősítést szerzett megyei mentőszervezetekből megalakult a HUSZÁR Önkéntes Központi Mentőszervezet, amely 2012-ben ENSZ INSARAG Közepes kategóriájú Városi Kutató és Mentő minősítést szerzett. Második újraminősítésére 2023. októberben kerülne sor.

12. Ábra: Az áldozat túlélés százalékos esélye a bekövetkezett katasztrófától a mentés, illetve a rom alól történő kiemelés idejéig (a szerző szerkesztése)

12. KITEKINTÉS - A TÖRÖKORSZÁGI SEGÍTSÉGNYÚJTÁS

HUNOR Mentőszervezet parancsnokaként 55 fővel és 2 keresőkutyával részt vettem a földrengés sújtotta törökországi térségben a bajbajutottak mentésében 2023. február 6-12. napokon, Hatay tartomány, Antakya településén.

12.1. Előzmény – a segítségkérés, a gyors segítség és annak elfogadása

Az Európai Bizottság Európai Polgári Védelmi és Humanitárius Segítségnyújtási Főigazgatósága (DG ECHO) Vészhelyzet-kezelési Koordinációs Központjának (ERCC) jelentése:

2023. február 6-án, 01:17 UTC-kor egy nagy erejű, 17 km fészekmélységű, 7,8 magnitúdójú földrengés sújtotta Törökország központját (Gaziantep városához közel) és Északnyugat-Szíriát. A földrengést leginkább Törökországban lehetett érezni: maximális intenzitás IX heves rázkódás és súlyos károk, Szíriában a maximális intenzitás: VII: erős remegés és mérsékelt kár volt. A földrengésben leginkább érintett két törökországi település, Gaziantep és Kahramanmaras volt, ahol több mint 340 000 ember tapasztalt VIII-nál nagyobb intenzitást (erős remegés jelentős kár), míg körülbelül 2,7 millió ember tapasztalt nagyobb intenzitást, mint VII (nagyon erős remegés, mérsékelt károsodás).

Több utóregés is volt, amely magnitúdó 5 feletti, a legerősebb a 6,7-es. A kapott elsődleges jelentések megállapították, hogy az utóregések növelhetik a veszteségeket, és hatással lehetnek a lakóhelyüket elhagyni kényszerült személyek számára is.

2023. február 6-án 11:00-kor a török nemzeti hatóságok (AFAD) arról tájékoztatták a DG ECHO-t, hogy eddig 912 ember meghalt, és 5 383 ember sérült meg, amely számok rohamosan növekedtek. Az EU-tagállamok körülbelül 500 uniós polgárról számoltak be, magyar sérültről vagy eltűntről nem érkeztek jelentések.

12.2. Kialakult helyzet kezelése

A DG ECHO ERCC felé az AFAD a következő segítségkérés adta meg:

- Nehéz és közepes városi kutató és mentő mentőcsapatok (USAR)
- Sürgősségi egészségügyi csapatok (EMT) 2. és 3. kategóriájú.

A csapatoknak önellátónak és a téli körülmények között is képesnek kell lenniük dolgozniuk. A legjobb belépési pontok az Adana repülőtér és a Gaziantep repülőtér, ahol az AFAD, az EU és az ENSZ koordinációs sejtet (CCS) állított fel.

Az AFAD kiemelte, hogy nehéz pontosan megadni a csapatok várható bevetési helyszínét, mivel a földrengésben 10 tartomány érintett.

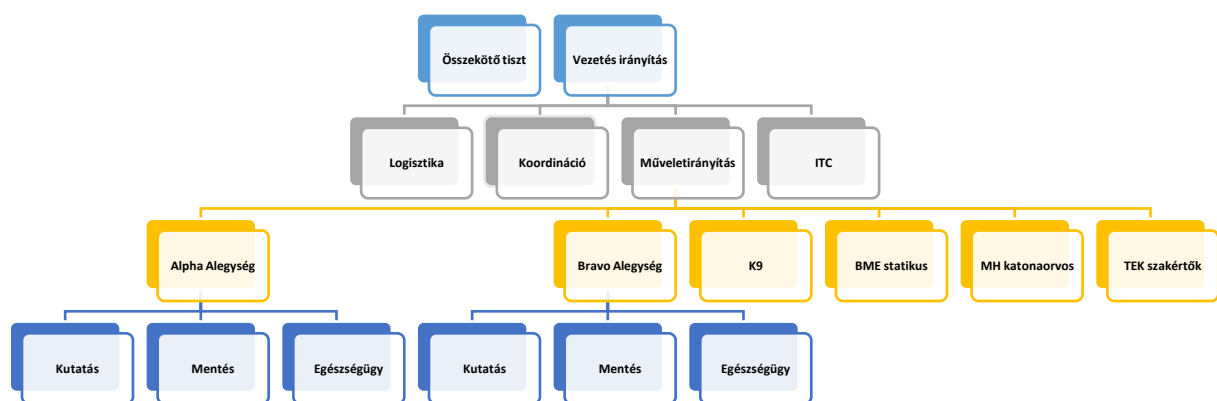

Törökország az Európai Veszélyhelyzet-kezelési Központ online felületén 04:47-kor kért segítséget az unió tagállamaitól, amelyre más országok mellett Magyarország is reagált. Törökország a felajánlott magyar segítséget 10:22-kor hivatalosan is elfogadta.

A mentésre felajánlott HUNOR Mentőszervezet rendelkezik ENSZ INSARAG nehéz és egyben közepes városi kutató és mentő (USAR) akkreditációval, amelyet 2024-ben tervez harmadik alkalommal megújítani.

12.3. Áttekintés – a nemzetközi katasztrófa-segítségnyújtás

A Törökország középső részén fekvő Kahramanmaras városánál február 6-án török idő szerinti 04.17-kor a Richter-skála szerinti 7,6, majd 7,7-es erősségű földrengés volt, amelyeket február 6. óta mintegy 3100 utóregés követett. Február 12-i adatok szerint a katasztrófában csak Törökországban 24 ezer 617 ember halt meg, és körülbelül 80 ezren megsebesültek, 6444 épület összedőlt. Törökország az Európai Veszélyhelyzet-kezelési Központ online felületén, a katasztrófa reggelén, 04:47-kor segítséget kért az unió tagállamaitól, amelyre Magyarország reagált. Törökország a felajánlott magyar segítséget 10:22-kor hivatalosan elfogadta, ezt követően a magyar katasztrófavédelem azonnal elkezdte megszervezni a HUNOR Mentőszervezet kiküldését Törökországba.

13. Ábra: A HUNOR Mentőszervezet felépítése a törökországi segítségnyújtás során (a szerző szerkesztése)

2023. február 6-án 21:45 órakor a HUNOR Mentőszervezet ENSZ INSARAG közepes városi-kutató mentő képességgel, ötven fővel (44 hivatásos tűzoltó, 6 fő az Országos Mentőszolgálat állományából), két személykereső kutyával (Karma és Dexter) és a Magyar Honvédség 5 főből

álló orvoscsoportjával kiegészülve indult nemzetközi segítségnyújtásra a Magyar Honvédség által biztosított repülőgéppel.

A mentést koordináló helyi szervek az egyik legnehezebb helyzetben lévő régiót, Hatay tartományt jelölték ki a HUNOR műveleti területének. A HUNOR február 7-én helyi idő szerint 14:15-kor kezdte meg a kutató-mentő tevékenységét Antakya városában. A TEK speciális egysége 16 fővel – kilenc egészségügyi és a hét alpinttechnikai és műszaki képességben jártas szakemberrel – február 8-án, a hajnali órákban csatlakozott a HUNOR mentőcsapatához, és ők is azonnal megkezdték a munkát. Február 11-én a HUNOR egységéhez csatlakozott a Budapesti Műszaki Egyetem három építészmérnök statikus szakértője is.

A kárterületen a magyar csapat folyamatos váltással a nap 24 órájában, megállás nélkül kutatott a túlélők után az INSARAG irányelvek szerint. A gyakori és erős utóregések ellenére is folyamatosan dolgoztak az épületek romjainál.

14. Ábra: A HUNOR mentés közben. Törökország, Antakya, M-1 szektor, Rönesans Rezidans, 2023. február 6., Áldozat utáni kutatás (Farkas Roland tű. őrnagy)

A mentőszervezet hatnapos kint tartózkodása alatt 17 túlélőt, köztük 3 gyermeket mentett ki a romok alól. A HUNOR a 17 túlélő mellett 29 áldozat holttestét is kiemelte, emellett mentettek kutyát, macskát, papagájt is. A TEK orvosai a katonáorvosokkal együttműködve a sürgősségi sátorban 16 ember egészségügyi ellátását végezték el, köztük egy másfél éves gyermek állapotát

stabilizálták. A TEK műszaki egysége a HUNOR állományával együtt végezte a kutatási feladatokat.

A magyar mentőcsapat még távozását követően is segítette a bajba jutottakat: Magyarország törökországi nagykövetével egyeztetve összeállítottunk a török katasztrófavédelem (AFAD) számára egy mentési, egészségügyi eszközöket és elhelyezési felszereléseket tartalmazó csomagot, amelyben hatvanféle orvosi felszerelés és kutató mentő eszközök egyaránt megtalálhatóak voltak (melléklet).

A HUNOR állománya az elmúlt évek munkájának, a jó felkészülésnek köszönhetően mindvégig fáradhatatlanul dolgozott, a szakembereink mentési tevékenységükkel kivívták a helyiek elismerését.

Az elmúlt héten 167 magyar kutató mentő szakember és 29 keresőkutya dolgozott éjt nappalá téve a törökországi tragédia romjai között, ahonnan összesen 35 embert mentettek ki a magyarok. A HUNOR Mentőszervezet tagjai 6 nap alatt 17 túlélőt emeltek ki a romok alól.

12.4. Tapasztalatok, tanulságok

A 2011-es létrejöttét követően a HUNOR Mentőszervezet a rendkívüli hóhelyzet, a dunai árvíz, a szerbiai árvízi segítségnyújtás és a Budapest, Tímár utcai gázrobbanás következményeinek kezelése után, első alkalommal került az ENSZ INSARAG irányelveknek megfelelő, alaprendeltetési feladata szerint földrengés sújtotta területen való bevetésére. A sikeres bevetés kulcsa az volt, hogy a HUNOR Mentőszervezet eddig szinte minden évben részt vett EU MODEX, NATO vagy bilaterális nemzetközi gyakorlatokon, amelyek forgatókönyve megegyezett egy természeti katasztrófa során bekövetkezett eseményével, továbbá megfelelő felkészítésben vett részt az állománya.

A 2017-es második ENSZ INSARAG újraminősítés tapasztalatira kidolgozott 3 éves Feladatterv jól szolgálta a HUNOR állományának a felkészülését, így az angol nyelvi képzés, az alá-, ki- és megtámasztás gyakorlása, az alpintechnikai felkészítés vagy verseny, a kutyás MRT vizsgák, a repülőgép rakodási (cargo évente 2 alkalom) és a törzsvezetési gyakorlatok, a szituációs alegység képzések és gyakorlatok (Hajdúszoboszló) mind az éles helyzetre való felkészülést szolgálták.

Az EU-os tanfolyamok a törzsmunka támogatását segítették, az EU, az ENSZ és a NATO rendezvényeken való jelenlét a személyes, nemzetközi szakértői kapcsolatokat erősítette, ami nagy fontosságúvá vált éles helyzetben, hiszen az egyes koordinációs törzsekben általunk is ismert külföldi kollégákkal tudtunk találkozni, együtt dolgozni.

A törökországi éles bevetés fontos referenciául szolgál a HUNOR 2024-es ENSZ INSARAG harmadik újraminősítése vonatkozásában. Az éles bevetésen részt vevő HUNOR állomány életre szóló szakmai tapasztalatot, továbbá USAR-jártasságot szerzett.

A HUNOR, a TEK, az OMSZ és MH szakmai együttműködése kiválóan megvalósult.

Magyarország ankarai nagykövete és munkatársai, valamint a civil helyi, önkéntes magyar-török, magyar-angol tolmácsok kiemelkedő segítséget nyújtottak a HUNOR sikeres műveleteihez.

Újságíró, mint tudósító és 2 tagú TV stáb kiküldése indokolt lehet, ahogy más USAR csapatoknál ezt láthattuk.

Az Európai Unió Polgári Védelmi Csapatban – a nemzetközi katasztrófa-segítségnyújtás koordinációjában – két magyar szakértő is részt vett, akik szakmai tapasztalataikat itthon is tudják kamatoztatni.

12.5. Elismerések

Novák Katalin köztársasági elnök személyesen fogadta február 14-én a Sándor-palotában azokat a hivatásos és önkéntes kutató mentőket, köztük a HUNOR Mentőszervezet tagjait, akik a törökországi földrengés hírére azonnal a helyszínre utaztak, hogy küldetésük és képességeik szerint segítsék a túlélőket, és a kutatásban résztvevő helyi hatóságokat. Az államfő a törökországi természeti katasztrófa során tanúsított áldozatos és emberfeletti munkájuk előtti tiszteletét fejezte ki ezzel a gesztussal.

Magyarország Belügyminisztere, Dr. Pintér Sándor, Rendkívüli Helytállásért Érdemjel arany fokozatával ismerte el március 1-jén a hivatásos tűzoltókból álló HUNOR Mentőszervezet, az Országos Mentőszolgálat HUNOR-al együtt dolgozó orvosainak, valamint a Terrorelhárítási Központ szakembereinek kimagasló helytállását, amelyet a Törökországban bekövetkezett földrengés okozta katasztrófát követően tanúsítottak.

Hivatásukhoz méltó, kiemelkedő helytállásuk, bátor, önfeláldozó magatartásuk elismeréseként dr. Góra Zoltán t. altábornagy, a BM OKF főigazgatója a HUNOR valamennyi tagját példaként állította a hivatásos katasztrófavédelmi szervek teljes személyi állománya elé.

12.6. Török állami elismerés

Recep Tayyip Erdoğan, Törökország köztársasági elnöke magas szintű állami elismerésben részesítette a HUNOR Mentőszervezetet. Az elismerést dr. Jackovics Péter tűzoltó ezredes, a szervezet parancsnoka személyesen vette át április 25-én Ankarában.

Az Ankarai Nemzeti Kongresszusi Központban nagyszabású ünnepséget rendeztek 2023. április 25-én, amelyre a törökországi földrengést követő kutató-mentésben részt vállaló szervezetek vezetőit hívták meg. Februárban több mint kétszáz török és több mint százötven külföldi kutatási és mentési tevékenységet végző szervezet dolgozott a földrengés sújtotta régiókban. Valamennyi szervezet képviselői jelen voltak a rendezvényen.

Magyarországról dr. Jackovics Péter tűzoltó ezredes, a HUNOR parancsnoka és Lehoczki László önkéntes kutató-mentő Hope nevű mentőkutyájával utazott Ankarába, az ünnepségen Mátis Viktor törökországi magyar nagykövettel kiegészülve vettek részt.

Az elnök által átadott dokumentumban szerint a Török Köztársaság önfeláldozó helytállásért adományozott állami kitüntetésével, az úgynevezett Hála kitüntetéssel (Decoration of Gratitude) fejezi ki a török nemzet háláját a 2023. február 6-i Kahramanmaraş epicentrumú, Törökország tizenegy tartományát közvetlenül érintő, több tízezer emberéletet és rendkívüli pusztítást okozó földrengéseket követő kutatási és mentési munkálatokban való részvételéért és önfeláldozásáért.

A rendezvényen az összes mentőszervezet nevében Jackovics Péter mondott beszédet. Mint elmondta, a magyar mentőcsapat tagjai a családjuktól távol, nehéz körülmények között tették a dolgukat, azt, amire feleltek. Az ezredes hangsúlyozta, hogy a magyar sikerek kulcsa a felkészültségen túl a törökök támogatása és szolgálatkészsége volt. A parancsnok török nyelven fejezte be beszédét, amelyet hangos ováció követett.

12.7. Összegzés

A HUNOR Mentőszervezet tagjai 2023. február 6. és 12. között Antakya-ban a nap 24 órájában, megfeszített munkával 17 túlélőt, köztük 3 gyermeket mentettek ki az összedőlt épületek romjai alól.

A HUNOR, ezen nemzetközi tapasztalatok birtokában, felkészült a 2024. évi harmadik ENSZ INSARAG Nehéz-USAR minősítésre.

A HUNOR állománya az elmúlt évek munkájának, a jó felkészülésnek köszönhetően mindvégig fáradhatatlanul dolgozott, a szakembereink mentési tevékenységükkel kivívták a helyiek elismerését.

FELHASZNÁLT IRODALOM

Jackovics Péter: A műszaki mentés művelete összeomlott épületnél, a földrengéskutató és mentőcsapatok tevékenysége 1. rész, HADMÉRNÖK 15 : 4 pp. 61-88. , 28 p. (2020)

Jackovics Péter: A műszaki mentés művelete összeomlott épületnél, a földrengéskutató- és mentőcsapatok tevékenysége 2. rész, HADMÉRNÖK 16 : 1 pp. 95-112. , 18 p. (2021)

Richard, Sliuzas ; Jackovics, Péter ; Solveig, Thorvaldsdóttir ; Karolina, Kalinowska ; Pavlos, Tyrologou ; Christian, Resch ; Sergio, Castellari ; Stefan, Greiving, Risk management planning, Chapter 2.2, In: Casajus Valles, A.; Marin Ferrer, M.; Poljansek, K.; Clark, I. (szerk.) Science for Disaster Risk Management 2020, Luxembourg, Luxembourg : Publications Office of the European Union (2021) pp. 60-71. , 12 p.

Jackovics Péter: Deployability of international medical teams for disaster response, ECOTERRA: JOURNAL OF ENVIRONMENTAL RESEARCH AND PROTECTION 17 : 2 pp. 35-39. , 5 p. (2020)

Jackovics Péter: Az európai katasztrófa-beavatkozási képességek erősítése – a rescEU, BIZTONSÁGTUDOMÁNYI SZEMLE 2 : 3 pp. 1-12. , 12 p. (2020)

Jackovics Péter: A polgári és katasztrófavédelem szerepe a nemzetközi katasztrófaelhárítás egészségügyi szerepében: 8. fejezet, Budapest, Semmelweis Kiadó (2019) , 23 p., ISBN: 9789633314951

Jackovics Péter; Herbák Dóra: A katasztrófavédelmi művelet-elemzés, mint a lakosságvédelem eszköze, HADMÉRNÖK 13 : 1 pp. 197-209. , 12 p. (2018)

Jackovics Péter; Herbák Dóra: Magyarország Központi Mentőszervezete: a HUNOR, VÉDELEM TUDOMÁNY : KATASZTRÓFAVÉDELMI ONLINE TUDOMÁNYOS FOLYÓIRAT 2 : 1 pp. 245-262. , 18 p. (2017)

Jackovics Péter: Nyolc műveleti nap Győrújfalutól Hódunáig: Árvíz 2013, KATASZTRÓFAVÉDELEM 55 : 6 pp. 4-5. , 2 p. (2013)

Útjelentés (kivonat), BM OKF, 2023

UN INSARAG Guidelines, Interneten elérhető: https://www.unocha.org/our-work/coordination/international-search-and-rescue-advisory-group-insarag?gclid=Cj0KCQiAjbagBhD3ARIsANRrqEuTtRl7RzNP3Kc1napibepR6JFtGKcqwLLii2aBmC1j66IOhIw8foaAgUtEALw_wcB (2023. március 13.)

Európai Hírek (EuroNews), Mi az EU polgári védelmi mechanizmusa és hogyan vesznek részt benne a tagállamok? Interneten elérhető: <https://hu.euronews.com/my-europe/2021/08/14/mi-az-eu-polgari-vedelmi-mechanizmusa-es-hogyan-vesznek-reszt-benne-a-tagallamok> (2023. március 13.)

Jackovics, P. J., Muhoray, Árpád, & Pék, L. (2022). Magyar katasztrófaorvosi mentőcsapat műveleti tevékenysége Haitin. Hadmérnök, 17(1), 21–41. <https://doi.org/10.32567/hm.2022.1.2>

Európai Számvevőszék: A haiti földrengést követő európai uniós helyreállítási támogatás. Különjelentés. Luxembourg, 2014. Online: https://www.eca.europa.eu/Lists/ECADocuments/SR14_13/QJAB14013HUC.pdf

Muhoray Árpád: Katasztrófa megelőzés I. Egyetemi jegyzet. Budapest, NKE KVI, 2016.

Muhoray Árpád: A polgári védelem helye a modern katasztrófavédelemben. Hadmérnök, 12. (2017), 2. 188–200. Online: http://hadmernok.hu/172_15_muhoray.pdf

Hábermayer, T. (2021). Az ENSZ minősített városi kutató-mentő csapatai elektronikus adatgyűjtési feladatainak végrehajtása kiterjedt katasztrófa kárterületen az INSARAG ICMS használatával. *Hadmérnök*, 16(2), 57–68. <https://doi.org/10.32567/hm.2021.2.5>

Hábermayer, T., Kiefaber, G., Sárossy, G., & Túriné, Ágnes B. (2020). A katasztrófavédelmi műveletek támogatása önkéntesek bevonásával. *Hadmérnök*, 14(3), 35–52. <https://doi.org/10.32567/hm.2019.3.4>

Teknős László, Ambrusz József: A Study of Recording and Processing Post-Disaster Damage Assessments, *HADTUDOMÁNY: A MAGYAR HADTUDOMÁNYI TÁRSASÁG FOLYÓIRATA* 32: (E-szám) pp. 1-14.

Éva Eszter Lublós, Ferenc Varga: NON-DESTRUCTIVE MATERIAL TESTING POSSIBILITIES OF REINFORCED CONCRETE STRUCTURES AFTER A FIRE, *VÉDELEM TUDOMÁNY : KATASZTRÓFAVÉDELMI ONLINE TUDOMÁNYOS FOLYÓIRAT* 6: (3) pp. 53-79.

Jackovics Péter tűzoltó ezredes, a BM Országos Katasztrófavédelmi Főigazgatóság veszélyhelyzet-kezelési főosztályvezetője,
a HUNOR Mentőszervezet parancsnoka,
az NKE RTK KVI címzetes egyetemi docense,
e-mail: peter.dr.jackovics@katved.gov.hu,
ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-1809-029X>

1. melléklet:

KIMUTATÁS A JELENTŐSEBB NEMZETKÖZI KATASZTRÓFA- SEGÍTSÉGNYÚJTÁSOKRÓL ÉS GYAKORLATOKRÓL

Esemény	Helyszín	Dátum	Képesség, létszám
EUR 15 USAR gyakorlat	Egyesült Királyság, London	2016. március 1-6.	HUNOR 76 fő
EU Modex gyakorlat	Dánia	2015. május 15-18.	HUNOR 48 fő
Nemzetközi segítségnyújtás, árvíz	Szerbia	2014. május 24- június 4.	HUNOR 27 fő
EU Modex USAR gyakorlat	Olaszország	2013. december 9- 12.	HUNOR 38 fő
ENSZ INSARAG újraminősítési gyakorlat	Magyarország	2012. október 14- 19.	HUNOR és HUSZÁR
NATO CODRII 2011 gyakorlat	Moldávia	2011. augusztus 28- szeptember 1.	Kutató-Mentő, tűzoltási egység, 20 fő
Nemzetközi segítségnyújtás, tűzoltás	Románia, Cornu Luncii	2011. augusztus 27.	Kutató-Mentő, tűzoltási egység, 20 fő
EU CARPATEX gyakorlat	Lengyelország	2011. szeptember 12-17.	Kutató-Mentő, tűzoltási egység, 23 fő
Nemzetközi segítségnyújtás, földrengés	Haiti	2010. január 24- február 3.	Orvosi segélycsapat, 6 fő
Nemzetközi segítségnyújtás, földrengés	Indonézia	2009. október 1-13.	Városi Kutató-Mentő Csapat, 24 fő
EU DANUBIUS gyakorlat	Románia	2009. június 30- július 2.	Kutató-Mentő, tűzoltási egység, 20 fő
EU-HUNEX Decathlon gyakorlat	Magyarország	2008. május 10-14.	Műszaki Mentő, tűzoltási egység, VFCS 90 fő
EU-HUROMEX gyakorlat	Magyarország, Románia	2008. szeptember 22-26.	Műszaki Mentő, tűzoltási egység, VFCS 90 fő

EULUX	Luxemburg	2007. június 6-9.	Műszaki Mentő, tűzoltási egység, VFCS 20 fő
NATO IDASSA	Horvátország	2007. március 28- 29.	Mentőcsapat, 21 fő
EU DANEX	Dánia, Svédország	2006. szeptember 17-22.	Műszaki Mentő, tűzoltási egység, VFCS 18 fő
INSARAG minősítő gyakorlat	Magyarország	2005. november 5- 10.	Kutató-mentő csapat, 90 fő
Nemzetközi segélynyújtás, szökőár	Srí Lanka	2004. december - 2005. január	Orvosi segélycsapat, víztisztító
Nemzetközi segélynyújtás, földrengés	Törökország	1999. augusztus 15- 25.	Műszaki-mentő egység, 12 fő

2. melléklet

A HUNOR ÉS A HUSZÁR FŐBB NEMZETKÖZI BEVETHETŐSÉGÉT ERŐSÍTŐ GYAKORLATAI, FELKÉSZÜLÉSEI

2017: A HUNOR Mentőszervezet idén harmadik, a HUSZÁR Mentőszervezet második alkalommal szerezte meg ENSZ INSARAG minősítését, így a HUNOR nehéz, a HUSZÁR pedig közepes városi kutató-mentő minősítését szerzett újabb öt évre.

2018: 2018. október 7-12. között a HUNOR Mentőszervezet 42 fővel részt vett a „SRBIJA 2018” elnevezésű NATO-gyakorlaton, amelyen 29 ország szakértővel, valamint 20 ország beavatkozó csapattal képviseltette magát. A 2000 főt számláló gyakorlaton nemcsak részt vettünk, de Ausztria, a Belarusz Köztársaság, Szlovákia és Ukrajna mentőcsapatainak Magyarországon történő áthaladását és Rösztke közúti határátkelőhelyen Szerbiába való beléptetését is koordináltuk.

A HUSZÁR önkéntes mentőszervezet 2018. május 7-9. között Ausztriában városi kutató-mentő gyakorlaton vett részt.

2019: Áprilisban a NATO Katonai Egészségügyi Kiválósági Központja és a román belügyminisztérium „Vigorous Warrior 2019” néven komplex, nemzetközi terepgyakorlatot tartott 26 szövetséges ország és közel 2.500 fő részvételével, Romániában. A gyakorlaton a HUNOR Mentő-szervezet (a továbbiakban: HUNOR) 86 fővel vett részt, és végzett összetett mentési feladatokat. A HUNOR ezt követően júniusban Szerbiában vett részt 45 fővel egy 7 ország és 600 fő részvételével végrehajtott, földrengés okozta veszélyhelyzetek elhárítását célzó, komplex, nemzetközi terepgyakorlaton, ahol a magyar mentőegység veszélyhelyzeti felderítő, kötéltechnikai, vízi mentési és tűzoltási feladatokat végzett.

A HUNOR mentőkutyás alegysége májusban Csehországban gyakorlatozott, hogy felkészüljön a Nemzetközi Mentőkutyás Szervezet októberi, Horvátországban megrendezett mentőkutya bevethetőségi vizsgájára, amelyet sikeresen teljesített.

A nemzetközit gyakorlatok sorát novemberben egy 20 ország részvételével végrehajtott, földrengés következményeinek elhárítását célzó, nagyszabású ENSZ INSARAG törzsvezetési szimulációs gyakorlat zárta Azerbajdzsánban. A gyakorlaton a HUNOR négy fős törzsállománya szektorparancsnoki feladatokat végzett, felderítést irányított, 5 országra és 30 kárhelyre vonatkozóan.

A HUNOR kötéltechnikai egysége havi rendszerességgel végzett többnapos felkészülést, többek között gyakorlatozott a Kőröshegyi völgyhídon, a Puskás Ferenc Stadionban, valamint a Terrorelhárítási Központ és a Magyar Barlangi Mentőszolgálat szakembereivel is.

A HUNOR kötéltechnikai egysége júniusban részt vett a Belgiumban megrendezett kötéltechnikai mentő versenyen (GrimpDay), amelyen 4 kontinens 30 mentőcsapata közül elnyerte az ezüstérmet, illetve az európai országok közül a legjobb eredménnyel végzett, így a csapat kvalifikálta magát az ázsiai, novemberi világversenyre. Ezen versenyen az egység az összetettben az ötödik helyen végzett, valamint elnyerte a „legkreatívabb” csapatnak járó kitüntetést.

A HUSZÁR Mentőszervezet (a továbbiakban: HUSZÁR) idén szeptemberben két ütemben részesült ENSZ INSARAG felkészítésben, a KoBoToolbox kárterületi elektronikus adatgyűjtés alaptanfolyam során, illetve Ausztriában részt vett az Európai Polgári Védelmi Mechanizmus

keretein belül tartott, 30 helyszínen zajló, 1.000 főt számláló, földrengés következményeinek elhárítását szimuláló városi kutató-mentő gyakorlaton. A terepgyakorlaton a HUSZÁR 48 fős állománya életszerű körülmények között gyakorolhatta a kárhelyszíni parancsnoki tevékenységet, az Európai Unió (DG ECHO) kárhelyszíni értékelő csapatával való közös munkát, a városi kutatási- és mentési műveleteket, így a keresőkutyás, kötéltechnikai és dúcolási tevékenységet, amelyek használatával 54 személy kiemelése történt a romterületekről.

2020: A HUNOR Mentőszervezet alkalmazhatóságának fenntartása érdekében a különböző komponensek részére az idei évben számos felkészítést tartottunk.

A kötéltechnikai egység 7 alkalommal végzett többnapos felkészülést, többek között gyakorlatozott a III. kerületi K-hídon, a tatabányai via ferratán, továbbá egy nagyszabású bányamentési gyakorlaton vett részt Mátraszentimrén a Terrorelhárítási Központ és a Magyar Barlangi Mentőszolgálat szakembereivel közösen. Az alá-, ki- és megtámasztási alegysége 6 alkalommal gyakorlatozott, többek között egy értékteremtő gyakorlat keretében gyaloghíd építésével tette könnyebbé a helyiek életét Dunaújvárosban.

A HUNOR állománya részére logisztikai napot tartottunk, ahol a gyors bevetettség érdekében légi és közúti szállításra külön-külön összeállították azokat a felszereléseket, amelyek az ENSZ INSARAG Irányelvek szerinti nehéz és közepes kapacitáshoz szükségesek, valamint rendszerezték az újonnan beszerzett eszközöket. Továbbá a HUNOR 31 fővel és 4 keresőkutyával a légi szállítás mozzanatait, azaz a speciális mentőeszközök és a személyi állomány felszereléseinek rakodását is begyakorolta egy légi cargózási gyakorlaton, az MH Airbus A319-112 típusú repülőgépén, Kecskeméten, a honvédség 59. Szentgyörgyi Dezső Repülőbázis Szállító Repülőszázadánál.

A HUNOR és HUSZÁR Mentőszervezet törzs állománya mindemellett az idei évben egy új kárterületi elektronikus adatgyűjtési program (Survey 123) alkalmazását is gyakorolta

2021: A HUNOR, valamint a HUSZÁR Mentőszervezet 2023. évi ENSZ INSARAG újraminősítésére történő felkészülés érdekében tervrendszert alakítottunk ki, amelynek megfelelően ütemezetten végeztük a felkészítéseket.

A HUNOR kötéltechnikai egysége öt alkalommal végzett többnapos felkészülést, többek között gyakorlatozott a Kőröshegyi völgyhídon, az eplényi síparkban, valamint a budapesti MOL-toronyban

is. Az egység ezeken felül szeptemberben részt vett a Belgiumban megrendezett nemzetközi kötéltechnikai mentő versenyen (GrimpDay), ahol a 11. helyen végzett 26 csapat közül.

A kötéltechnikai és a mentőkutyás egység egy-egy tagja minősítő bizottsági tagként vett részt egy német könnyű városi kutató-mentő csapat ENSZ INSARAG minősítésén, illetve egy orosz nehéz városi kutató-mentő csapat, az EMERCOM ENSZ INSARAG újraminősítésén.

Az alá-, ki- és megtámasztási alegység hat alkalommal gyakorlatozott, többek között értékteremtő gyakorlat keretében, a gyerektáboroztatás érdekében, szaletlit épített a Hotel Jogar Naro Camping részére, míg a HUNOR vízi mentési egysége képességeinek fejlesztése érdekében két alkalommal gyakorlatozott a Duna Arénában és a Flottila-öbölben.

A HUNOR állománya részére logisztikai napot tartottunk, ahol a HUNOR-tagok ládalistát állítottak össze az INSARAG légi szállíthatósági felkészültség érdekében, amely alapján a mentőszervezet eszközei, felszerelései egy elektronikus rendszerben rögzíthetők.

A HUNOR és HUSZÁR mentőszervezetek törzs állománya az idei évben két alkalommal gyakorolta a kárterületi elektronikus adatgyűjtési program (Survey 123) alkalmazását, a Virtuális Helyszíni Műveleti Koordinációs Központ (VO) kezelését, valamint ismereteket sajátított el az általános nemzetközi katasztrófa-segítségnyújtás, az USAR-koordinációt érintő INSARAG irányelvek változásai és a törzsmunka területén.

2021 októberében a HUSZÁR Mentőszervezet eredményesen vett részt a SIQUAKE2021 elnevezésű terepgyakorlaton a szlovéniai Ljubljánában. A gyakorlat témája a földrengések okozta kárfelszámolás volt, ahol a magyar, a szlovén és a horvát közepes minőségű városi kutató-mentő csapatokkal egy osztrák víztisztító és egészségügyi modul, valamint egy olasz mérnökökből álló szakértői csapat dolgozott együtt.